

Investeer ook even in jezelf

Kosten

Kostentransparantie

De aandacht voor kosten is de laatste jaren sterk toegenomen. Het sturen op kosten per deelnemer acht het bestuur niet reëel gezien de beperkte omvang van de deelnemerspopulatie en de hoge mate van vaste kosten die gepaard gaan met het 'vehikel' ondernemingspensioenfonds. Het bestuur streeft naar stabilisering van de out of pocket pensioen-beheerkosten van het pensioenfonds, gecorrigeerd voor inflatie.

Het bestuur heeft in haar missie opgenomen dat uitdrukkelijk op de uitvoeringskosten gelet wordt en kiest expliciet voor eenvoud en beheersbaarheid door wijzigingen in regelingen zoveel mogelijk voor eenieder te laten gelden.

Het bestuur beziet de kosten van het vermogensbeheer in relatie tot de netto performance.

Pensioenresultaat

Het uiteindelijke pensioenresultaat voor de deelnemer is leidend voor het bestuur. Dit resultaat is afhankelijk van kosten, de netto beleggingsopbrengsten en de omvang van de premie. Het percentage pensioenbeheerkosten van de totale kostendeekkende premie in 2022 was 3,35% (excl. WTP kosten) en 3,98% (incl. WTP kosten) (2021: 3,40%).

De premiedekkingsgraad van het pensioenfonds in 2022, rekening houdend met toevoegingen en onttrekkingen aan het premiedepot, was 111% (2021: 147%).

Het pensioenfonds rapporteert op jaarbasis aan DNB gedetailleerd welke kosten het pensioenfonds heeft gemaakt voor de verschillende onderdelen. Tevens adviseert de Pensioenfederatie over de wijze waarop kosten op een inzichtelijke wijze in het jaarverslag kunnen worden gepresenteerd. In deze paragraaf worden de belangrijkste kostencomponenten toegelicht. De Richtlijn van de Pensioenfederatie adviseert om de kosten op te breken in verschillende categorieën waarvan de opdeling in kosten van pensioenbeheer en vermogensbeheer de meest relevante scheiding is.

Kosten van pensioenbeheer representeren alle kosten voor het voeren van een adequate deelnemersadministratie inclusief adviezen bestuurskosten. Deze kosten zijn vrijwel allemaal direct te herleiden uit de financiële administratie van het pensioenfonds. De gepresenteerde kosten van het vermogensbeheer zijn deels gebaseerd op kosten die rechtstreeks aan het pensioenfonds worden doorbelast maar hierin zitten ook kosten die indirect aan vermogensbeheer kunnen worden toegerekend omdat ze door een beleggingsfonds zijn betaald.

Onderstaand overzicht geeft de relevante kengetallen weer over de jaren 2020 tot en met 2022:

Kengetallen Kosten <i>x € 1.000 tenzij anders aangegeven</i>	2022	2021	2020
Totale pensioenuitvoeringskosten inclusief WTP kosten	1.047	958	906
Totale pensioenuitvoeringskosten exclusief WTP kosten	882		
Aantal normdeelnemers (actieve deelnemers en pensioengerechtigden)	1.126	1.038	1.009
Uitvoeringskosten per normdeelnemer (x € 1) - incl. WTP kosten	930	923	897
Uitvoeringskosten per normdeelnemer (x € 1) - excl. WTP kosten	783		
Uitvoeringskosten in % van het gemiddeld belegd vermogen (incl. WTP kstn)	0,13%		
Uitvoeringskosten in % van het gemiddeld belegd vermogen (excl. WTP kstn)	0,11%	0,11%	0,11%
Uitvoeringskosten in % van de kostendeekkende premie (incl. WTP kosten)	3,98%		
Uitvoeringskosten in % van de kostendeekkende premie (excl. WTP kosten)	3,35%	3,50%	3,90%
Gemiddeld belegd vermogen (12 maands-gemiddelde)	797.508	878.581	794.568
Beheerkosten naar beleggingscategorie en performance gerelateerde kosten	2.196	2.604	2.395
Beheerskosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,28%	0,30%	0,30%
Fiduciaire kosten, bewaarloon en advies	698	735	715
Fiduciaire kosten, bewaarloon en advies in % v.h. gemidd. belegd vermogen	0,09%	0,08%	0,09%
Totale vermogensbeheerskosten	2.894	3.339	3.110
Totale vermogensbeheerskosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,37%	0,38%	0,39%
Transactiekosten	868	743	934
Transactiekosten in % van het gemiddeld belegd vermogen	0,11%	0,08%	0,12%
Portefeuille netto rendement	-19,9%	4,8%	9,0%

Kosten van het pensioenbeheer

Op grond van artikel 45a PW en artikel 10b Besluit uitvoering Pensioenwet worden de kosten van pensioenbeheer opgenomen als totaalbedrag en als bedrag per actieve deelnemer en pensioengerechtigde. In 2022 bedragen de kosten van de uitvoering van de regeling € 930 per deelnemer, dit is inclusief kosten voor de voorbereiding WTP (Wet Toekomst Pensioenen). Zonder de kosten voorbereiding WTP is dit in 2022 € 783 (2021: € 923).

De pensioenbeheerkosten bestaan voornamelijk uit kosten voor administratieve verrichtingen (pensioentoekenningen, betalen uitkering, verwerken waardeoverdrachten, etc.), controle- en advieskosten, bestuurskosten en overige kosten (o.a. heffingen van de toezichhouders, website-kosten, drukwerk UPO's). De kosten voorbereiding WTP bestaan uit advies, projectcoördinatie en transitie pensioenadministratie.

Wanneer de pensioenbeheerkosten over het totaal aantal deelnemers verdeeld wordt, inclusief gewezen deelnemers, zijn de uitvoeringskosten in 2022 per deelnemer € 299 excl. WTP kosten en € 355 incl. WTP kosten (2021: € 336). Het pensioenfonds deelt geen kosten, zoals bestuurs- of jaarwerkkosten, aan het vermogensbeheer toe. Het pensioenfonds maakt daarentegen wel gebruik van capaciteit van de werkgever, hetgeen niet direct tot uiting komt in de pensioenbeheerkosten. Dit geldt bijvoorbeeld voor het parttime bestuursbureau. Deze kosten zijn wel meegenomen bij de berekening van de kostenvoorziening. Op de volgende pagina is een tabel opgenomen met daarin de ontwikkeling van de relevante kostensoorten en het aantal deelnemers per jaar. Deze tabel laat de daling/stijging van de kosten per categorie zien. De kosten zijn in 2022 ten opzichte van 2021 met € 89.000 gestegen.

De reguliere administratiekosten waren lager dan in 2021. Dit komt met name door wettelijke projecten; echtscheiding is doorgeschoven naar 2027 en de verbeterde premiereregeling wordt opgenomen in de transitie. De controlekosten zijn hoger: de accountantskosten zijn gestegen vanwege extra werkzaamheden. De communicatiekosten waren lager in 2022 omdat er geen bijzondere projecten waren (in 2021 is er een deelnemersonderzoek gehouden onder alle deelnemers). Nieuw zijn de kosten voor de voorbereiding van de WTP: projectcoördinatie, adviezen en transitie bij de pensioenuitvoerder.

Overzicht tabel uitvoeringskosten:

Uitvoeringskosten (per deelnemer)	2022	2021	2020
Bestuurskosten (x € 1.000)	90	89	114
Administratiekosten (x € 1.000)	505	575	568
Controle- en advieskosten (x € 1.000)	172	161	126
Communicatiekosten (x € 1.000)	58	79	45
Overige kosten (x € 1.000)	57	54	53
Subtotaal uitvoeringskosten (x € 1.000)	882	958	906
Kosten voorbereiding WTP	165		
Totale uitvoeringskosten (x € 1.000)	1.047		
Aantal deelnemers (actieve en pensioengerechtigde deelnemers)	1.126	1.038	1.009
Kosten per deelnemer (zonder WTP kosten)	€ 783	€ 923	€ 897
Kosten per deelnemer (met WTP kosten)	€ 930		

Verklaring bestuurskosten

Verreweg de meeste bestuursleden staan op de loonlijst van de aangesloten ondernemingen. Zolang kosten niet ten laste gaan van het pensioenfondsendement maar betaald worden door de werkgevers, worden die niet als kosten meegenomen in deze vergelijking. Het bestuurslid namens de pensioengerechtigden en zijn plaatsvervanger staan niet op de loonlijst van de aangesloten ondernemingen. Zij ontvangen van het pensioenfonds elk een vergoeding. Deze kosten zijn meegenomen onder bestuurskosten evenals de vergoeding die aan de leden van de Raad van Toezicht en aan de vertegenwoordigers namens de pensioengerechtigden in het Verantwoordingsorgaan wordt betaald.

Kosten vermogensbeheer

Het pensioenfonds volgt de adviezen van de Pensioenfederatie bij het transparant maken van de kosten voor vermogensbeheer en de transactiekosten. Indien aanwezig en tegen redelijke inspanning te verkrijgen wordt gebruik gemaakt van de werkelijke kosten. Anders worden schattingen gebruikt op basis van ervaringscijfers of adviezen van de Pensioenfederatie. Ieder jaar wordt een volledige uitsplitsing gemaakt naar de verschillende beleggingscategorieën zoals voorgeschreven door DNB.

De vermogensbeheerkosten van het pensioenfonds bedragen 0,38% (2020: 0,38%) van het gemiddeld belegd vermogen. Deze totale kosten zijn te splitsen in:

- beheerskosten, kosten voor de belegging in de beleggingsportefeuilles 0,30% (2020: 0,30%) en
- de kosten voor bewaring, fiduciair management en advies 0,08% (2020: 0,09%).

De directe en indirecte transactiekosten zijn 0,08% (2020: 0,12%) van het gemiddeld belegd vermogen.

De hoogte van de vermogensbeheerkosten wordt voor een groot deel bepaald door de spreiding van het vermogen, de zogenaamde asset allocatie, over de verschillende beleggingscategorieën. Bij het vaststellen van de kosten is gebruik gemaakt van de contractuele afspraken, prospectussen en facturen om een zo volledig mogelijk beeld te verkrijgen.

De tabel op de volgende bladzijde geeft inzicht in de vermogensbeheerkosten per asset categorie.

	2022			2021	2020
	Beheer- vergoeding (%)	Performance gerelateerde kosten (%)	Totaal (%)	Totaal (%)	Totaal (%)
Vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie					
Aandelen	0,19	-	0,19	0,17	0,17
Vastrentende waarden (inclusief duration overlay)	0,25	-	0,25	0,33	0,30
Private Equity	2,81	-	2,81	3,17	3,28
Hedgefonds	0,88	0,27	1,15	1,05	1,83
Gewogen gemiddelde			0,28	0,30	0,32
Overige vermogensbeheerkosten					
- Fiduciaire kosten			0,07	0,07	0,09
- Bewaarloon en advies			0,02	0,01	0,02
			0,09	0,08	0,09
Totale vermogensbeheerkosten			0,37	0,38	0,39
Transactiekosten			0,11	0,08	0,12

Verklaring dalingen / stijgingen 2022-2021

De totale vergoeding in percentage van het beheerd vermogen is in 2022 1 basispunt lager dan in het voorgaande jaar. Beheervergoedingen zijn met 2 basispunten gedaald naar 28 basispunten. Voor de fondsen van Aberdeen (Euro Credits en Global Absolute Return) zijn de in 2021 overeengekomen kortingen voor het hele jaar toegepast, waardoor de gerapporteerde vergoedingen voor deze fondsen gedaald zijn. Daar tegenover staat een performance fee die GMO in rekening heeft gebracht op basis van de goede resultaten van dit fonds in 2022.

De gerapporteerde transactiekosten zijn met 3 basispunten gestegen ten opzichte van 2021, wat mede het gevolg was van de grote volatiliteit in het afgelopen jaar. Het Robeco Global Developed Enhanced aandelenfonds rapporteerde in 2021 negatieve (indirecte) transactiekosten, het afgelopen jaar was sprake van positieve indirecte transactiekosten.

Het feit dat de kosten uit hoofde van beleggingen in Private Equity en hedgefonds in termen van het percentage van het beheerd vermogen hoger zijn dan de andere categorieën, heeft een beperkte invloed op de totale kosten. Dit zijn relatief beperkte beleggingen qua omvang en in het geval van Private Equity is het belang bijna afgebouwd.

Aansluiting kosten bestuursverslag en jaarrekening

De kosten van het pensioenbeheer zijn rechtstreeks te relateren aan de verantwoorde kosten in de jaarrekening op pagina 119 onder de rubriek "15. Uitvoeringskosten". De kosten van vermogensbeheer zijn niet rechtstreeks uit de jaarrekening te halen omdat het pensioenfonds grotendeels gebruik maakt van fondsen waarin de management fee rechtstreeks uit de NAV (net asset value) wordt betaald. Onderstaande tabel toont de verbijzondering van de totale vermogensbeheer- en transactiekosten ad € 3,762 miljoen. Tevens worden de in de jaarrekening verantwoorde kosten vermogensbeheer ad € 1,852 miljoen gespecificeerd. Deze kosten zijn verantwoord op pagina 117 onder de rubriek "11. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds". De kolommen verschillen en verklaringen laten zien waar de verschillen uit bestaan ten opzichte van de kosten verantwoord in het bestuursverslag.

(x € 1.000)	bestuursverslag	jaarrekening	verschil	verklaringen
-------------	-----------------	--------------	----------	--------------

Directe kosten vermogensbeheer

* beheerkosten	2.103	1.061	1.042	# 1 #
* performance gerelateerde kosten	93	93	-	# 2 #
subtotaal	2.196	1.154	1.042	

Overige vermogensbeheerkosten

* fiduciair beheer	572	572	-
* bewaarloon	91	91	-
* advieskosten vermogensbeheer	31	31	-
* overige kosten	4	4	-
subtotaal	698	698	-

Transactiekosten

* transactiekosten	868	-	868	# 3 #
Totale kosten vermogensbeheer en transactiekosten	3.762	1.852	1.910	

1 # *Het verschil betreft fondsen die de fee rechtstreeks ten laste van het onderliggende fonds brengen die niet apart factureren.*

2 # *en # 3 # Deze kosten zijn direct ten laste van het onderliggende fonds gebracht.*

Kosten vermogensbeheer risico deelnemers (DC-regeling)

De kosten voor het portefeuillebeheer voor risico deelnemers zijn sterk afhankelijk van de gekozen beleggingsmix.

Deelnemers hebben ook de keuze om zelf hun eigen portefeuille samen te stellen.

Het merendeel van de deelnemers (89%) kiest voor de leeftijdsafhankelijke adviesmixen die naarmate de leeftijd hoger wordt minder in zakelijke waarden en meer in vastrentende waarden beleggen.

De gemiddelde kosten van de beleggingen in adviesmixen bedragen 0,543%. Het betreft hier dan de zogenaamde total expense ratio (TER) en bevat naast managementvergoedingen ook servicevergoedingen en overige kosten. De gemiddelde kosten van de beleggingen van de deelnemers die zelf beleggen bedragen 0,541%.

**Heb je vragen of
wil je meer informatie?
Neem contact met ons op!**

E-mail

robecopensioen@achmea.nl

Telefoon

013 462 3591

Schriftelijk

Stichting Pensioenfonds Robeco
Postbus 90170
5000 LM Tilburg

Wil je op de hoogte blijven?

Wil je op de hoogte blijven van alle ontwikkelingen binnen het pensioenfonds? Meld je dan aan voor de nieuwsbrief op www.pensioenfondsrobeco.nl.

De tekst in deze folder is een vereenvoudigde samenvatting van een gedeelte uit het pensioenreglement. Er kunnen dan ook geen rechten aan worden ontleend. Als er onduidelijkheden of verschillen van interpretatie zijn, dan is het pensioenreglement bepalend. Deze is te vinden op www.pensioenfondsrobeco.nl.